

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3254/2018. (VII. 17.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Pokol Béla, dr. Salamon László és dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.561/2016/4. számú ítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.752/2015/4. számú, a Kúria ítéletével helybenhagyott ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 3. § 5. pontjának „a személyes adat fogalma alá nem eső” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] Az indítványozó (Pethő András; 1137 Budapest, Pozsonyi út 25.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.IV.20.561/2016/3. számú ítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.752/2015/4. számú, a Kúria ítéletével helybenhagyott ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján vagylagosan előterjesztett kérelmében indítványozta az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. pontjának „a személyes adat fogalma alá nem eső” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó 2015. március 24-én az Infotv. 28. § (1) bekezdése alapján adatigénylést terjesztett elő a Miniszterelnökséghez (a továbbiakban: alperes). Adatigénylésében az indítványozó az alperestől „dr. Lázár János Miniszterelnökséget vezető államtitkár 2013. március 22–23-ai svájci és 2013. július 26–27-i olaszországi kiküldetésével kapcsolatban” a következő kérdések megválaszolását kérte:
- „1. Kikkel folytatott megbeszéléseket az utazások során? Kérem, közölje a tárgyalópartnerei nevét és tisztségét.
2. Ki kezdeményezte ezeket a találkozót és miért?
3. Mik voltak ezeknek a találkozásoknak a témái? Mi hangzott el ezekről Ön, illetve tárgyalópartnerei részéről ezeken a tárgyalásokon?”
- [3] Az alperes a törvény által részére biztosított 15 napos határidőn belül a megkeresésre nem válaszolt.
- [4] Az adatigénylés teljesítésének elmulasztása miatt, ennek bírósági felülvizsgálata érdekében az indítványozó az Infotv. 31. §-a alapján pert indított. Keresete alapján az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék az adatigénylés teljesítésére kötelezte az alperest, de a 3. kérdés második részét (vagyis azt, hogy mi hangzott el ezeken a tárgyalásokon) határozott adatigénylési kérelemnek nem tekinthető kérelemnek minősítette, s ennek kapcsán a kereseti kérelmet elutasította. Ezt követően a Fővárosi Ítéltábla – az alperes fellebbezése alapján eljárva –

az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését azonban megváltoztatta, s az indítványozó teljes keresetét elutasította. A másodfokú bíróság érvelése szerint az adatigénylés 1. kérdésének második része, illetve 2. kérdése olyan adatok (vagyis a tárgyalópartnerek tiszttségének, valamint a találkozót kezdeményező nevének, illetve a találkozó okának) megismerésére vonatkozott, amelyek kapcsán az alperes adatkezelői minősége nem volt igazolt, és „további bizonyítástól sem volt várható más eredmény, ezért arra a felperes kioktatására nem kellett sor kerüljön”. Az adatigénylés 1. kérdésének első felével (vagyis a tárgyalópartnerek nevével) kapcsolatban arra hivatkozott a másodfokú bíróság, hogy a „tárgyalópartnerek neve azonban nem lehet közérdekű adat, az személyes adat az Infotv. 3. § 2. és 5. pontja értelmében, és nem válik közérdekből nyilvános adattá a 26. § (2) bekezdése alapján és a 27. § (3a) bekezdés szerint sem”. Az adatigénylés 3. kérdésének első felével (vagyis a tanácskozással témájával) kapcsolatban a másodfokú bíróság álláspontja az volt, hogy ez közérdekű adatnak minősül az Infotv. 3. § 5. pontja szerint, de úgy foglalt állást, hogy „ezt az adatot az alperes már közölte a felperessel a korábbi adatigénylés során, amikor tájékoztatta 2014. április 29-én arról, hogy a svájci utazás során egy német állampolgárral a magyar-német és a magyar-orosz üzleti kapcsolatokról, az olasz utazás során pedig a svájci illegálisan kivitt magyar pénzeszközökről tárgyalt. Ezért ennek az adatnak a kiadására sem kötelezte az alperest.”

- [5] Az indítványozó a jogerős ítélettel befejezett perében felülvizsgálati kérelmet is előterjesztett. A Kúria Pfv.IV.20.561/2016/4. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [6] Az indítványozó a felülvizsgálati ítélettel szemben, illetve a felülvizsgálati ítélet által helybenhagyott jogerős ítélettel szemben terjesztette elő az alkotmányjogi panaszát. Álláspontja szerint a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében foglalt közérdekű adatok megismeréséhez való jogot, illetve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot.
- [7] Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jogba ütközőnek tartotta, hogy – szemben az elsőfokú ítélettel – a támadott jogerős és felülvizsgálati ítéletek szerint az indítványozó felperesnek kellene bizonyítania, hogy az alperes kezelésében vannak a kiadni kért adatok. Sérelmesnek tartotta továbbá, hogy a Kúria úgy rótta fel az indítványozónak a bizonyítás elmulasztását, hogy a felülvizsgálati eljárásban bizonyítási indítványt már nem volt lehetősége kezdeményezni.
- [8] Az indítványozó a közérdekű adatok megismeréséhez való jog Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe ütköző korlátozásának tartotta azt, hogy a támadott ítéleteket hozó bíróságok a személyes adatok védelméhez való jogra történő pusztán hivatkozással korlátozták az előbbi alapjogot, vagyis anélkül, hogy mérlegelték volna: valóban indokolt-e a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot korlátozni a személyes adatok védelméhez való jogra hivatkozással, s a korlátozásra a kívánt céllal arányosan kerül-e sor.
- [9] Vagylagosan előterjesztett kérelmében az Infotv. 3. § 5. pontjának „a személyes adat fogalma alá nem eső” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kezdeményezte. Az indítványozó szerint e rendelkezés gátja lehet a személyes adatok közérdekű adatként történő megismerésének, mégpedig anélkül, hogy az adatkezelő köteles lenne mérlegelni: a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot valóban indokolt-e korlátozni a személyes adatok védelméhez való jogra hivatkozással. Ezért az indítványozó szerint az Infotv. e rendelkezése nincs összhangban az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésével, lerontja a közérdekű (közérdekből nyilvános személyes) adatok megismeréséhez való jogot. Állította ezen túlmenően, hogy az Infotv. e rendelkezése az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésében foglaltakba ütközik, továbbá az Alaptörvény IX. cikkében, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: Egyezmény) 10. cikkében foglalt szólás- szabadsághoz fűződő jogot is sérti, ezt azonban indítványában részletesen nem indokolta.
- [10] Az Alkotmánybíróság beszerezte Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: NAIH) elnöke véleményét.

II.

- [11] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„VI. cikk (2) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

[12] 2. Az Infotv. érintett rendelkezései:

„3. § E törvény alkalmazása során:

[...]

2. *személyes adat*: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés;

[...]

5. *közérdekű adat*: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésre, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat;

6. *közérdekből nyilvános adat*: a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli; [...]

„26. § (1) Az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.

(2) Közérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja. A közérdekből nyilvános személyes adatok a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával terjeszthetők. A közérdekből nyilvános személyes adatok honlapon történő közzétételére az 1. melléklet és a közfeladatot ellátó személy jogállására vonatkozó külön törvény rendelkezései irányadók.”

„31. § (1) Az igénylő a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény elutasítása vagy a teljesítésre nyitva álló, vagy az adatkezelő által a 29. § (2) bekezdése szerint meghosszabbított határidő eredménytelen eltelte esetén, valamint az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegének felülvizsgálata érdekében bírósághoz fordulhat.

(2) A megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait, illetve az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegének megalapozottságát az adatkezelőnek kell bizonyítania.”

III.

[13] Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóságra vonatkozó törvényi feltételeknek.

[14] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani, mégpedig az Abtv. 53. § (2) bekezdésének megfelelően az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A Kúria Pfv.IV.20.561/2016/4. számú ítéletét 2016. július 5-én kézbesítették az indítványozó jogi képviselőjének. Az elsőfokú bíróság közlése szerint az indítványozó az alkotmányjogi panaszát 2016. szeptember 5-én, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül adta postára az elsőfokú bíróságnak címezve.

[15] Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségét kimerítette. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a, valamint 51. § (1) bekezdése szerint jogosultnak tekinthető, nyilvánvalóan érintett, mivel a támadott kúriai ítélettel lezárt perben felperes volt.

- [16] Az alkotmányjogi panasz tartalmazza továbbá az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt kötelező indítványi elemeket. Az indítványozó mindkét panaszában
- megjelölte az Abtv. 27. §-át, illetve 26. § (1) bekezdését, amely megalapozza az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására;
 - megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntéseket (a Kúria Pfv.IV.20.561/2016/3. számú ítéletét, valamint a Fővárosi Ítéletábrla 8.Pf.20.752/2015/4. számú, a Kúria ítéletével helybenhagyott ítéletét), továbbá megjelölte a támadott rendelkezést (Infotv. 3. § 5. pontjának „a személyes adat fogalma alá nem eső” szövegrészét);
 - megjelölte az Alaptörvényben biztosított jog [VI. cikk (2) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése] sérelmét;
 - kifejtette a közérdekű adatok megismeréséhez való, valamint a tisztességes eljáráshoz való Alaptörvényben biztosított joga sérelmének lényegét, e vonatkozásban előadta a bírói döntések alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtését;
 - előterjesztett kifejezett kérelmet a támadott ítéletek, illetve a támadott rendelkezés megsemmisítésére.
- [17] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {lásd pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [18] Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti közérdekű adatok megismeréséhez való jog sérelmét állító indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel, ami az adatigény elutasításának felülvizsgálata tárgyában hozott bírói ítéletek érdemét érinti. Az indítvány alapján vizsgálendő, hogy sérti-e a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot, ha a bíróság szerint megtagadható a közérdekű adatigény teljesítése, amennyiben az adatigény személyes adatok megismerésére irányul. Vizsgálendő ennek kapcsán különösen az, hogy sérti-e a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot, ha ennek az alapjognak, illetve a személyes adatok védelméhez való jognak a konfliktusát a bíróság nem oldja fel [az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti módon csak a szükséges mértékű, s csak az elérni kívánt céllal arányos korlátozást engedve]. Vizsgálendő továbbá, hogy az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésébe foglalt közérdekű adatok megismeréséhez való jog sérelmét eredményezi-e, ha a személyes adatokhoz való hozzáférés az Infotv. 3. § 5. pontja alapján nem biztosított.
- [19] Az indítvány alapján vizsgálendő továbbá az is, hogy sérti-e a tisztességes eljáráshoz való jogot, ha a perben a bizonyításra kötelezett félként az indítványozó – a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (3) bekezdése szerinti – kioktatása a kereseti kérelmét túlnyomó részben alaposnak minősítő elsőfokú bíróság részéről elmaradt, ehhez képest a kereseti kérelmet voltaképpen elutasító Kúria az adatigénylési kérelmet előterjesztő indítványozó terhére értékelte az adatkezelésre vonatkozó bizonyítás elmaradását.
- [20] Az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz alapján különösen az előbbi kérdések kapcsán kell vizsgálnia azt, hogy a támadott bírói döntések sértik-e az indítványozó Alaptörvényben biztosított alapjogát. Az indítvány alapján az Alkotmánybíróságnak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség tárgyában kell döntenie, hiszen a sérelmezett bírói jogértelmezés, ami miatt az indítványozó az alaptörvény-ellenesség megállapítását kérte, a támadott ítéletek fontos, központi elemét képezi.
- [21] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt befogadta.

IV.

[22] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[23] 1. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, illetve az Abtv. 27. §-a értelmében alkotmányjogi panasz alapján a támadott bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja. Az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálatát az Alaptörvény 28. cikkére figyelemmel végzi el. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alkotmánybíróság már többször rámutatott arra, hogy: „Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]; 16/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [16]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [25]}.

- [24] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a alapján folytatott jelen eljárásban az indítvány alapján elsőként a támadott bírói döntéseknek, s a bennük foglalt bírói jogértelmezésnek az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésével való összhangját vizsgálta.
- [25] 2.1. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésén alapuló indítvány a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.752/2015/4. számú ítéletének alábbi részét támadta: „A tárgyalópartnerek neve azonban nem lehet közérdekű adat, az személyes adat az Infotv. 3. § 2. és 5. pontja értelmében, és nem válik közérdekből nyilvános adattá a 26. § (2) bekezdése alapján és a 27. § (3a) bekezdés szerint sem. A külföldi tárgyalópartnerek személye értelemszerűen e szabályoknak nem felel meg. Ezért ezt az adatot az érintett hozzájárulása nélkül nem ismerheti meg a felperes, ebben a részében is el kellett utasítani a keresetet.”
- [26] Az idézett bírói jogértelmezést az indítványozó azért kifogásolta, mert szerinte a perben vitatott személyes adatokat (a külföldi tárgyalópartnerek nevét) az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése alapján közérdekű (közérdekből nyilvános) adatnak kellett volna minősíteni, s így nem lett volna szabad megengedni, hogy azokat a személyes adatok védelméhez való jogra hivatkozással a nyilvánosságtól elzárják.
- [27] Az Alaptörvény indítványban felhívott VI. cikk (2) bekezdése biztosítja a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése alapján az egyik főszabály az, hogy mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez, vagyis minden közérdekű adat nyilvános. A közérdekű adatokat illetően a nyilvánosság-elv főszabálykénti érvényesüléséhez szükséges, hogy az arra köteles adatkezelő a közérdekű adatok megismerését – proaktív módon, illetve adatigénylés alapján – biztosítsa [21/2013. (VII. 19.) AB határozat (a továbbiakban: Abh1.), Indokolás [35]]; 2/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [41]].
- [28] Az Alkotmánybíróság a 8/2016. (IV. 6.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh2.), majd a 3077/2017. (IV. 28.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh3.) vizsgálta, hogy az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti alapjog tárgya önmagában az Alaptörvény alapján meghatározható-e. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság rámutatott az alábbiakra: „[a]z Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerint mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. A közérdekű adatok körét a törvény preambuluma szerint kifejezetten »az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény VI. cikke alapján« megalkotott, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. pontja határozza meg, általános jelleggel” [Abh2., Indokolás [17]; Abh3., Indokolás [28]].
- [29] Az Abh3.-ban az Alkotmánybíróság kifejtette: „Az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja szerinti adatokat (közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adat) illetően nem vitatott, hogy ezen adatok megismerésének biztosítása az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésébe foglalt alapjog érvényesülését szolgálja. Épp ezért abban az esetben, amikor megállapítható, hogy a jogalkalmazó jogértelmezés útján leszűkíti az előbbi – az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja szerinti közérdekű, illetve közérdekből nyilvános – adatok körét (az Infotv.-ben nem szabályozott további feltételek figyelembe vételével), s ilyen módon indokolatlanul korlátozza az információszabadság érvényesülését, e jogértelmezés az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti alapjog sérelmére vezet” (Indokolás [30]).
- [30] Az Abh3. ugyanakkor azt is rögzítette: „Az Alkotmánybíróság a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozását érintő ügyben a támadott bírói döntést kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálja felül. A bírói döntés alkotmányossági felülvizsgálata során így nem foglal állást arról, hogy az alapul fekvő ügyben kiadni kért konkrét adatok közérdekű, közérdekből nyilvános adatnak minősülnek-e vagy sem. Ez ugyanis az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja, vagyis a közérdekű adat, illetve a közérdekből nyilvános adat törvényi fogalmának alkalmazását igénylő jogalkalmazói feladat, amire jogvita esetén a bíróság hivatott” (Indokolás [27]).
- [31] Az Alkotmánybíróság az előbbiekből következően a jelen ügyben sem foglalhatott állást arról, hogy az indítványozó által kiadni kért konkrét adat (a külföldi tárgyalópartnerek neve) közérdekű, közérdekből nyilvános adatnak minősül-e. Az igényelt adatokat illetően ennek megítélése ugyanis bírósági hatáskör. Az Alkotmánybíróság a bírói döntést érintően így csak azt vizsgálhatta, hogy a bírói jogértelmezés sérti-e az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt, s korlátozta-e ilyen módon a közérdekű (közérdekből nyilvános) adatok körének megismerését, az információszabadság érvényesülését.
- [32] Az Alkotmánybíróság a perben vitatott adatok (külföldi tárgyalópartnerek neve) kapcsán rámutat arra, hogy nem a jogalkalmazó, hanem maga a törvény köti feltételekhez a személyes adatok megismerését. Az Infotv. 3. § 5. pontja eleve kizárja a személyes adatokat a közérdekű adat fogalmából, mely ekként megakadályozza a személyes adatok közérdekű adatként való kezelését, illetve megismerését.

- [33] A személyes adatok védelmének alapvető törvényi biztosítéka, hogy a személyes adatok csak akkor kezelhetők, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény (vagy törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben helyi önkormányzat rendelete) közérdeken alapuló célból elrendeli [Infotv. 5. § (1) bekezdés]. Az érintett hozzájárulása hiányában, illetve az adatnyilvánosságot elrendelő törvényi szabály nélkül ezért nem lehet személyes adatokat közérdekű adatigénylés teljesítése keretében megismerhetővé tenni. Alapvetően így a bíróság sem mérlegelheti, hogy a személyes adatok megismerhetővé tétele arányos korlátozásnak minősülne-e az információszabadság biztosítása érdekében.
- [34] Lényeges ugyanakkor, hogy az Infotv. maga is tartalmaz olyan (törvényi) rendelkezést, amely személyes adatok kezelésére – az Infotv. 5. § (1) bekezdésének megfelelően – lehetőséget ad. Az Infotv. 26. § (2) bekezdése szerint „[k]özérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja”. Az Infotv. 26. § (1) bekezdése értelmében a közfeladatot ellátó szervnek lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az Infotv.-ben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse. Vagyis az Infotv. 26. § (2) bekezdésében közérdekből nyilvános adatként nevesített személyes adatok az Infotv. 26. § (1) bekezdése alapján főszabályként nyilvánosak, ezek megismerhetőségét erre irányuló adatigény esetén tehát biztosítani kell. Az Infotv. 26. § (1)–(2) bekezdései kapcsán fontos továbbá megjegyezni, hogy e rendelkezések alapján a külföldi állam képviselőjében fellépő szervek vagy személyek adataira is kiterjed a törvény hatálya. Az Infotv. ugyanis a hivatkozott rendelkezéseiben a közfeladat meghatározásánál nem köti ki, hogy az kizárólag magyar állami, magyar helyi önkormányzati vagy magyar jogszabályban meghatározott egyéb közfeladat lehet. (Ha tehát a magyar közfeladatot ellátó szerv vagy személy külföldi kiküldetése alatt a külföldi állam képviselőjével folytat tárgyalásokat, akkor e tárgyalópartnerek neve és beosztása is közérdekből nyilvános adat az Infotv. alapján.)
- [35] A fentieket figyelembe véve az indítványozó által kifogásolt bírói jogértelmezés alaptörvény-ellenessége önmagában nem volt megállapítható. Alapvetően nem lehet ugyanis a közérdekű adatok megismeréséhez való alapjog sérelmét megállapítani azért, mert személyes adatokat az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében biztosított személyes adatok védelméhez való jog alapján a bíróság védelemben részesít. Nem sérül a közérdekű adatok megismeréséhez való jog tehát akkor, ha a bíróság egy személyes adatok megismerésére irányuló adatigényt a személyes adatok védelmére hivatkozással megtagadhatónak minősít.
- [36] 2.2. Az adatszolgáltatás megtagadásának törvényes oka lehet tehát az, ha az adatigény nem nyilvános személyes adatok megismerésére irányult. Fontos azonban megjegyezni, hogy a személyes adat közérdekből nyilvános adattá válik, ha nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli [Infotv. 3. § 6. pont, illetve 26. § (2) bekezdés]. A közérdekből nyilvános személyes adatra pedig az Infotv. 28. § (1) bekezdés második mondata válik irányadóvá: „A közérdekből nyilvános adatok megismerésére a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.” Ennélfogva a közérdekű adatokhoz hasonlóan a közérdekből nyilvános személyes adatok megismerése iránt is lehet az Infotv. 28. § (1) bekezdés első mondata alapján adatigényt előterjeszteni, melynek teljesítése a személyes adatok védelmére hivatkozással így már alapvetően nem tagadható meg.
- [37] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a közérdekű adatok (és a közérdekű adatokkal azonos elbírálás alá eső közérdekből nyilvános adatok) megismeréséhez való jog érvényesülésének fontos biztosítéka az Infotv. 21. alcímében szabályozott eljárás („A közérdekű adat megismerése iránti igény”). Ez az eljárás biztosítja ugyanis mindenki számára azt, hogy az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében foglalt jogát gyakorolni és érvényesíteni tudja, s jogának az indokolatlan korlátozásokkal szemben – végső soron bíróság előtt – érvényt szerezzen. Az Infotv. 28. § (1) bekezdés első mondata ennek érdekében garantálja, hogy a közérdekű adat megismerése iránt szóban, írásban vagy elektronikus úton bárki igényt nyújtson be. A közérdekű adatigénynek az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv köteles az Infotv. 29. §-a szerint eleget tenni. Ha az adatkezelő az alapjogi igényt nem teljesíti, a kérelmező jogosult bírósági felülvizsgálatot kérni, s alapjogát bírói úton érvényesíteni [Infotv. 31. § (1) bekezdés]. Az alapjogi jogérvényesítés szempontjából garanciális jelentőségű bírósági felülvizsgálat során „a közérdekű adat kiadása iránt indított ügyben eljáró bíróságnak az adatszolgáltatás-megtagadás jogcímét és tartalmi indokoltságát egyaránt vizsgálnia kell”, állapította meg „az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése és I. cikk (3) bekezdése alapján alkotmányos követelményként” az Abh1.-ben az Alkotmánybíróság. A közérdekű adatok megismeréséhez való alapvető jog ugyanis (az önkényes adatszolgáltatás-megtagadással, mint

indokolatlan korlátozással szemben) úgy biztosítható, ha az Infotv. 31. §-a alapján eljáró bíróság – a megállapított alkotmányos követelménynek megfelelően – a korlátozás (adatszolgáltatás-megtagadás) jogcímét és tartalmi indokoltságát felülvizsgálja.

- [38] Összegezve a fentieket, alapvetően nem lehet tehát a közérdekű adatok megismeréséhez való alapjog sérelmét megállapítani azért, mert a bíróság az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében biztosított személyes adatok védelméhez való jog alapján személyes adatokat részesít védelemben, s a személyes adatok megismerésére irányuló adatigény teljesítését megtagadhatónak ítéli. Abban az esetben viszont, ha az adatigény tárgyát képező személyes adatok közérdekből nyilvános adatoknak minősülnek [vagy az érintett a személyes adatai nyilvánosságra hozatalához hozzájárul; lásd az Infotv. 5. § (1) bekezdését], akkor főszabállyá az ilyen adatok kapcsán a nyilvánosság válik, s az adatszolgáltatás a személyes adatok védelméhez való jog alapján így már alapvetően nem tagadható meg. A korlátozás, azaz a „megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait” – az Infotv. 31. § (2) bekezdése értelmében – mindig „az adatkezelőnek kell bizonyítania”. Amennyiben tehát az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv az adatszolgáltatás-megtagadás okaként a személyes adatok védelméhez való jogra hivatkozik, köteles bizonyítani, hogy e jog valóban indokoltá teszi az adatigény teljesítésének megtagadását. Az Infotv. 31. §-a szerint indított, az alapjogi jogérvényesítés szempontjából garanciális jelentőségű bírósági felülvizsgálatban pedig a bíróság – az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése és I. cikk (3) bekezdése alapján – köteles a korlátozás, azaz az adatszolgáltatás-megtagadás jogcímét, illetve tartalmi indokoltságát felülvizsgálni. A személynevek (személyes adatok) megismerésére irányuló adatigény teljesítésének megtagadása miatt eljáró bíróság ezért – arra vonatkozó felperesi kérelem esetén – vizsgálni köteles, hogy az adatigény közérdekből nyilvános adatok megismerésére irányult-e, s a kért információ megismerésének a személyes adatok védelméhez való jog egyáltalán indokolt akadályát képezhette-e. Ez a közérdekű adatok megismeréséhez való jogból fakadó követelmény, aminek a bírósági eljárásban alkalmazott jogszabály (Infotv. 31. §-a) alkalmazásának meg kell felelnie.
- [39] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a alapján folytatott eljárásban az indítvány alapján vizsgálta továbbá a támadott bírói döntéseknek, s a bennük foglalt bírói jogértelmezésnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított tisztességes eljáráshoz való joggal való összhangját. Vizsgálandó volt az indítvány alapján, hogy sérti-e a tisztességes eljáráshoz való jogot, ha a bizonyításra kötelezett félként az indítványozó Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti kioktatása a kereseti kérelmét túlnyomó részben alaposnak minősítő elsőfokú bíróság részéről elmaradt, a Kúria azonban a kereseti kérelmet elutasító jogerős ítéletet hatályában fenntartva az adatigénylési kérelmet előterjesztő indítványozó terhére értékelte azt, hogy az adatkezelésre vonatkozó bizonyítás elmaradt.
- [40] Az Alkotmánybíróság az eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot az eljárás egészének minőségében ragadta meg. A vonatkozó korábbi gyakorlat áttekintése során a testület a 13/2013. (VI. 7.) AB határozatban a korábbi alkotmánybírósági döntésekben foglaltak felhasználhatóságát illetően rögzített szempontok figyelembevételével járt el. Ennek megfelelően a konkrét ügy kapcsán összevetette az alapul szolgáló alaptörvényi, illetve alkotmányi rendelkezéseket, és megállapította, hogy nincs akadálya a korábbiakban kialakult és idevágó gyakorlat megfelelő alkalmazásának.
- [41] Az Alkotmánybíróság a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában megállapította, hogy „a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás «méltánytalan» vagy «igazságtalan», avagy «nem tisztességes»” [ABH 1998, 95.] [megerősítette a 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [17]; illetve a 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [16]].
- [42] Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélését minden esetben tartalmi vizsgálathoz kötötte: mint ahogyan jelen ügyben is, elemezte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből vont le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve {vö. 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [18]; illetve 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [17]}.
- [43] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelményeként állapította meg a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást, hogy „a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” [lásd 7/2013. (III. 1.) AB határozat Indokolás [34], illetve 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [26]].

- [44] Az adott ügyben a Kúria megállapította, hogy bár a bizonyításra kötelezett fél kioktatása a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján elmaradt, s ezt a fél a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, de a Kúria a megállapított jogszabály-sértés ellenére, mérlegelés eredményeképpen – melynek indokairól számot is adott – úgy ítélte meg, hogy az „nem ad alapot a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és új eljárás elrendelésére”. Ezt figyelembe véve a Kúria támadott döntése e vonatkozásban nem minősül olyanak, mint ami „méltánytalan” vagy „nem tisztességes” eljárás során, önkényesen utasította el az indítványozó felülvizsgálati kérelmének érintett elemét.
- [45] Mindezt összességében figyelembe véve nem volt megállapítható, hogy a támadott bírósági jogértelmezés korlátozta az információszabadság érvényesülését és ezáltal megsértette az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdését. Nem volt továbbá megállapítható az indítvány kapcsán az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított tisztességes eljáráshoz való jog sérelme sem. Az Alkotmánybíróság ezért a Kúria Pfv.IV.20.561/2016/4. számú ítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.752/2015/4. számú, a Kúria ítéletével helybenhagyott ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt – a rendelkező részben foglalt alkotmányos követelmény megállapítása mellett – elutasította.

V.

- [46] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában vagylagosan kérte az Infotv. 3. § 5. pontjának „a személyes adat fogalma alá nem eső” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó szerint az Infotv. e rendelkezése gátja lehet a személyes adatok közérdekű adatként történő megismerésének, mégpedig anélkül, hogy az adatkezelő köteles lenne mérlegelni: a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot valóban indokolt-e korlátozni a személyes adatok védelméhez való jogra hivatkozással. Ezért az indítványozó szerint az Infotv. e rendelkezése nincs összhangban az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésével, leontja a közérdekű (közérdekből nyilvános személyes) adatok megismeréséhez való jogot. Indítványában részletes indokolás nélkül állította továbbá, hogy az Infotv. e rendelkezése az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésében foglaltakba ütközik, valamint az Alaptörvény IX. cikke, illetve az Egyezmény 10. cikke által is biztosított szólás-szabadsághoz való jogot sérti.
- [47] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszja jogalapjaként általánosságban az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdését jelölte meg, de hivatkozott az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése, valamint a szólásszabadsághoz való jog (Alaptörvény IX. cikke, Egyezmény 10. cikke) sérelmére is. Az indítványozó ugyanakkor nem fejtette ki konkrétan azt, hogy miért sérti a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot, valamint az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdését, illetve a szólásszabadsághoz való jogot, hogy a törvény a személyes adatokat kizárja a közérdekű adatok fogalmának meghatározásából. Alapvető jogba ütközés megállapítására irányuló határozott és indokolt kérelmet az indítvány tehát az Infotv. 3. § 5. pontjának „a személyes adat fogalma alá nem eső” szövegrészevel összefüggésben nem tartalmazott. Ezért az alkotmányjogi panaszt e tekintetben az Alkotmánybíróság visszautasította.

Budapest, 2018. július 3.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [48] Támogatom a határozat rendelkező részi pontjait, de az indokolásban hiányokat látok. A határozat ugyanis az elutasítás és a visszautasítás után az indokolásban egy alkotmányos követelményt helyez, melyben kizárólag a bíróra rója azt a kötelezettséget, hogy a személyes adatok kiadását illetően a közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok közötti éppen szembenálló követelményben állást foglaljon (lásd indokolás [36]–[38]). Ez azonban szembemegy az Infotv. vonatkozó rendelkezéseivel, mert annak 52–56. §-ai egy kiadására kötelezési eljárást intézményesítettek a NAIH elnökéhez fordulva. A NAIH elnöke az Alkotmánybíróságnak küldött állásfoglalásában jelezte, hogy a jelen esetben ki kellett volna adni a kért adatokat mint közérdekből nyilvános adatokat, melybe – szemben a közérdekű adatokkal – a személyes adatok is beletartoznak. Ennek alapján a most az Alkotmánybírósághoz fordult indítványozó maga is kérhette volna a NAIH elnökét még a bírósághoz fordulás előtt a közérdekből nyilvános adat kiadásának megtagadása miatt ennek revíziójára, és akkor az már akkor kötelezte volna a vonakodó adatkezelőt a kiadásra. Ha pedig az akkor sem tette volna meg, akkor a NAIH elnök az Infotv. 64. § (1) bekezdés alapján maga fordulhatott volna a bírósághoz ennek kikényszerítésére. De ha ő nem teszi, akkor az ügyfél már a NAIH állásfoglalás birtokában fordulhatott volna a bírósághoz.
- [49] Ez tehát a teljes helyzet az indítványozó ügyében, és megítélésem szerint az indokolás ezt nem bontotta ki. Azzal pedig, hogy zárójelbe téve az Infotv.-ben intézményesített NAIH elnök előtti eljárást közvetlenül a bírósághoz intézi az indokolásba burkolt alkotmányos követelményt, továbbra is jóváhagyja az Infotv.-ben létrehozott, de a gyakorlat által negligált eljárást. Nincs ugyan adatunk arról, hogy létezik-e, és ha igen, akkor milyen gyakorisággal ezen eljárás a NAIH-elnök előtt, de mivel ennek eddig semmilyen médiavisszhangja nem volt, így valószínűleg e téren a *desuetudo*, a szokásjogi lerontás esete áll fenn. A törvénynek ez a része talán nem is ment át a gyakorlatba.
- [50] Alaptörvényi szinten ez azért is problémás, mert a VI. cikk (2) bekezdése csak a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot emelte fel az információs jogok közül erre a szintre, és a közérdekből nyilvános adatokat meghagyta az említett NAIH eljárás védelmére bízva. Épp a jelen esetben pedig a NAIH-elnök állásfoglalása mutatja, hogy ha ez az eljárás élne, és hozzá fordult volna az indítványozó, akkor a NAIH elnöke ezen állásfoglalása alapján kötelezhette volna a vonakodó adatkezelőt a közérdekből nyilvános adatok kiadására. Ez alapján pedig, ha a vonakodás fennmarad, az indítványozó a bíróság előtt kiadásra kötelezést kérhetett volna, és ehhez már ott lett volna a csatolt NAIH-elnök állásfoglalás, mely nagy valószínűséggel pozitív bírósági döntést eredményezett volna. Ennek fényében nem sokat segítünk az indítványozón a mostani elutasításunkkal, miközben burkoltan igazat adunk neki. De ugyanígy a jövőbeli, közérdekből nyilvános adat kiadását kérőkön sem, ha nem sűrgetjük az Infotv. által intézményesített NAIH-elnök előtti eljárás felélesztését és használatba vételét.
- [51] Párhuzamos indokolással ezt kívántam sűrgetni és ösztönözni, ha már a többségi indokolás ezt nem emelte be.

Budapest, 2018. július 3.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [52] A határozat rendelkező részének panaszt elutasító 1. pontját az indokolásban foglaltaktól részben eltérő alábbi indokokkal tartom támogathatónak:
- [53] 1. Az indítvány – miként az a határozat indokolásából is kitűnik – a támadott bírói ítéleteket illetően az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében foglalt közérdekű adatok megismeréséhez való jog sérelme kapcsán alapvetően azzal érvel, hogy ezen alapvető jognak a bírói döntésekben történt korlátozása nem felel meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében előírt követelményeknek. Az indítványozó a közérdekű adatok megismeréséhez való jogának sérelme kapcsán érvelésével az ezen rendelkezésben megfogalmazott alkotmányossági teszt elvégzését – annak szerinte hibás következtetésre vezető eredményét – kérte számon a bíróságok ítéletein (lásd: indítvány 43–44. pontjai). Ez a megközelítés azonban alapvetően téves.

- [54] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt rendelkezés álláspontom szerint nem a bíróságok, hanem a jogalkotó számára – ezen minőségében kifejtett tevékenységére vonatkozóan – tartalmaz előírásokat. Az alapvető jogok szükségességi-arányossági tesztre épülő korlátozására az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján törvény hivatott; a bíróságok jogalkalmazási tevékenysége nem azonosítható a törvény által megvalósított jogkorlátozás funkciójával. {Ezzel kapcsolatos véleményemet részletesen a 13/2016. (VII. 8.) AB határozathoz csatolt párhuzamos indokolásom tartalmazza, Indokolás [75]–[90]}.
- [55] A jelen ügyben eljáró bíróságok sem az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, hanem az Infotv. rendelkezéseinek értelmezése és alkalmazása alapján hozták meg döntésüket. Ebből következően, az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett, az eljáró bíróság döntésének, jogértelmezésnek alaptörvény-ellenességét állító alkotmányjogi panasz az e rendelkezés sérelmére való hivatkozásával nem alapozhatja meg a bírói döntés alaptörvény-ellenességének a megállapítását.
- [56] 2. A határozat indokolásával szemben számomra több mint kétséges, hogy az Infotv. 26. § (2) bekezdésében említett „közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró” személyen külföldi szervezet és személyt is érteni lehetne. A közfeladatot ellátó szerv magyar jogi fogalom, ennek külföldi szervezetre vetítése legalábbis felvet kérdéseket; így nem vizsgáltuk más országok jogainak ezirányú fogalomhasználatát, külföldi viszonylatban külföldi szervek jellegének vizsgálatába kellene a magyar bíróságnak bocsátkoznia, ezen túlmenően az Infotv. vonatkozó rendelkezéseinek ilyen értelmezése a diplomáciai viszonyrendszert is érintené.
- [57] A NAIH elnöke az Alkotmánybíróság megkeresésére adott válaszában a közfeladatot ellátó szervek fogalmának értelmezése kapcsán kifejezetten a magyar alkotmányos rendszerben működő szerveket hozta fel példaként.
- [58] Mindezen nem változtat az Infotv. hatályának a szabálya, illetve az, hogy az Infotv. alapján ki tekinthető adatkezelőnek. Ugyanis a jelen ügyben nem a törvény hatálya, vagy az adatkezelő jogi fogalma a kérdéses, hanem a közfeladatot ellátó szerv fogalma (vagyis, hogy ezen a szervezen csak magyar vagy külföldi szervezet is lehet érteni), ami a törvény hatályától és az adatkezelő minőségétől független kérdés.
- [59] Az előbbiekből következő konklúziót látom levonni a Fővárosi Ítéltábla ítéletének indokolásából, mely a külföldi tárgyaló partnerek személyét kivonja az Infotv. e tekintetbeni értelmezési tartományából.
- [60] 3. A Kúria támadott döntését illetően az előbbiek mikénti megítélése egyébként sem bír jelentőséggel.
- [61] Az indítványozó a Kúria előtti felülvizsgálati kérelmében az általa kért (személyes) adatok közérdekből nyilvános jellege tekintetében az ítélet tanúsága szerint nem az Infotv. 26. § (2) bekezdésére, hanem a 27. § (3a) bekezdésére hivatkozott. A Kúria annak megállapítása mellett, hogy az Infotv. 27. § (3a) bekezdése nem az alperesre ró adatkiadási kötelezettséget, rámutatott arra, hogy a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül. Erre tekintettel a Kúria ítélete már ennél fogva sem vethetett fel alkotmányossági kérdést.

Budapest, 2018. július 3.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [62] A határozat rendelkező részével egyetértek, indokolásával azonban nem. Az indokolás ugyanis lényegében azonos természetűnek tekinti a közérdekű, valamint a közérdekből nyilvános adatokat. Ezzel szemben a két adatfajta jogi minősége lényegesen különbözik.
- [63] A közérdekű adatok nyilvánossága közvetlenül az Alaptörvényen [VI. cikk (2) bekezdés] alapul, míg a közérdekből nyilvános adatoké csak törvényen [ezen nem változtat az sem, hogy az Infotv. 28. § (2) bekezdése – amint ezt a többségi indokolás kifejti – a közérdekből nyilvános adatok megismerésére a közérdekű adatokra vonatkozó szabályok alkalmazását írja elő]. Az Infotv. 3. § 5. pontjában általános jelleggel értelmezett közérdekű adatok nyilvánosságát tehát az Alaptörvény biztosítja. Az adatigénylőnek ezért valóban elegendő egy adat közérdekűségére hivatkoznia, megtagadás esetén az adatkezelőnek kell igazolnia, hogy a szóban forgó adat nem közérdekű, vagy kiadásának megtagadását a törvény lehetővé teszi.

- [64] Ezzel szemben a közérdekből nyilvános adatokról az Infotv. 3. § 6. pontja úgy rendelkezik, hogy azok nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét „törvény közérdekből elrendeli”. A közérdekből nyilvános adatok tehát eredetileg (természetük szerint) nem nyilvánosak, az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése közvetlenül nem vonatkozik rájuk. Attól lehet megismerésüket igényelni, hogy (akár az Infotv., akár más) törvény kifejezetten és konkrétan elrendeli nyilvánosságra hozatalukat, megismerhetőségüket vagy hozzáférhetővé tételüket. Más szóval: a közérdekből nyilvános adatok igénylése esetén az adatigénylőnek pontosan meg kell jelölnie azt a törvényi rendelkezést, amely biztosítja számára az adat megismerhetőségét.
- [65] A közérdekből nyilvános adatokat érintő perben tehát a kulcskérdés nem az, hogy a felperes (adatigénylő) mit gondol erről, hanem az, hogy van-e a nyilvánosságot elrendelő törvény. Ezt pedig, mint az igény jogalapját nem az adatkezelőnek (alperesnek), hanem a felperesnek kell megjelölnie a keresetlevélben. Ezt a bíróság helyette nem végezheti el, és hivatalból nem is vizsgálhatja, hogy egy igényelt adat nyilvánosságát vajon elrendelte-e valamely törvény.

Budapest, 2018. július 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1613/2016.

